

Mgr. Hana Šlégrová, Ph.D.

G.F.HÄNDEL

VY_32_INOVACE_256

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Rokycany, příspěvková organizace
ulice Míru 64 , 337 01 Rokycany

Vzdělávací oblast : Umění a kultura

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník : 8.

Vyučující: Mgr. Hana Šlégrová, Ph.D.

Anotace:

V powerpointu zpracována látka o dalším barokním skladateli – G.F.Händelovi. V hodině je žáci seznámí s jeho životem a dílem. Cílem je dávat pozor, zaznamenat důležité informace a na konci hodiny následuje opakování.

Jazyk: Čeština

Očekávaný výstup:

Seznámení s barokním skladatelem G.F.Händelem se závěrečným opakováním

Datum vytvoření: listopad 2013 (18.11.2013)

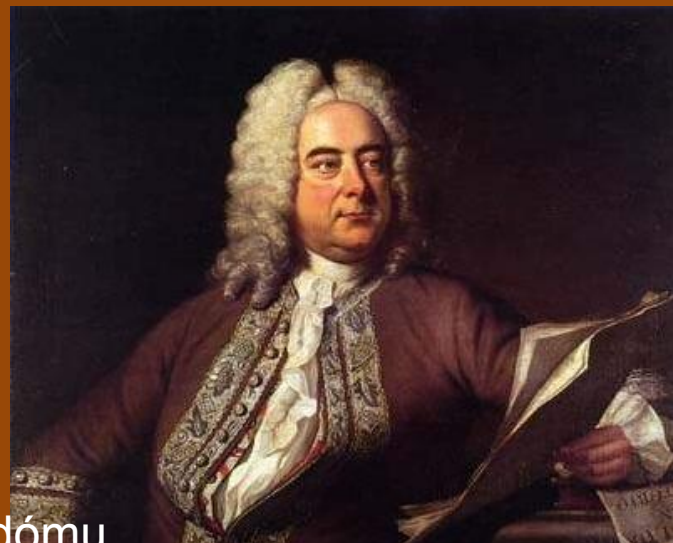
CO NÁS ČEKÁ V HODINĚ

- Prostuduj si následující informace o životě a díle barokního skladatele
- důležité informace zapiš do sešitu
- během výkladu si poslechni ukázky z díla – jak na tebe hudba působí? Co si představuješ při poslechu?
- na konci hodiny (případně v další hodině) tě čeká opakování

Georg Friedrich Händel

(1685 v Halle nad Sálou – 1759 v Londýně)

- pocházel z rodiny zámožného lékaře
- od mládí projevoval výjimečné nadání, jeho učitelem byl výborný hallský varhaník Zachow
- Händel od 17 let působil jako varhaník v hallském dómu
- navzdory přání rodičů opustil po jednom roce studia právnickou fakultu i místo varhaníka v Halle a stal se houslistou a cembalistou v opeře v Hamburku
- zde se spřátelil s Matthesonem, tehdy tenoristou, později předním teoretikem a estetikem
- za hudebním zdokonalením odešel do Itálie (1707–1710), kde se také osobně seznamuje s A. Corellim a A. Scarlattim
- dosahuje výrazných úspěchů, např. s komickou operou *Agrippina*
- ve společnosti byl velmi oblíben, měl přívlastek „proslulý Sas“ nebo „Orfeus našeho věku“

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4d/Georg_Friedrich_H%C3%A4ndel.jpg

- z Itálie se vrací do Německa, je dvorním kapelníkem kurfiřta v Hannoveru
- v r. 1712 se trvale usadil v Anglii a z počátku působí jako dvorní kapelník u vévody Chandosského
- v letech 1720–1737 vedl postupně tři divadelní společnosti, které premiérovaly jeho nová díla
- jako ředitel naráží vždy na řadu překážek, čímž byla jednak domácí tradice a dále také silný vliv italských hudebních společností působících v Anglii např. r. 1728 uvedli John Gay (libreto), Christoph Pepush (hudba) – parodickou *Žebráckou operu* = kritika politických poměrů v zemi, hudebně parodie na dílo H. Purcella a G. F. Händela (operu později přepracoval B. Britten, dále B. Brecht s hudbou K. Weila)
- po rozpadu druhé hudební společnosti se Händel obrací k tvorbě **oratorní**, kde dosáhl velkých úspěchů a stává se uznávaným a všeobecně známým skladatelem po celé Evropě
- Händelova přílišná pracovní aktivita se projevila v r. 1751 oslepnutím a mozkovou mrtvicí
- jako slepý ještě krátce před smrtí dirigoval od cembala svá díla (pro Händela byla ztráta zraku fatální tragédie, přišel o možnost podnikat a dál skládat hudbu, kterou tak miloval)

Význam G. F. Händela:

- syntetik baroka – shrnuje všechny znaky dosavadního vývoje, použité formy dovádí ke kompozičnímu mistrovství
- vrchol v opeře a oratoriu
- pro jeho dílo je typická bohatá melodičnost a zjednodušování kontrapunktu

Literatura:

- významná monografie: Rudolf Pečman – *G. F. Händel*

Zajímavost:

- Händel byl vášnivý gurmán a gourmet, utrácel za hostiny a různé pochutiny značné částky peněz, trpěl také obezitou
- traduje se, že když jedna z pěveckých primadon nechtěla zpívat part podle jeho představ, vystrčil ji z balkonu pro výstrahu – part prý pak zazpívala přesně podle Händelova zápisu

Rodný dům G. F. Händela v Halle

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Halle_an_der_Saale_Haendelhaus.jpg

Dílo:

Opery:

- v letech 1705–1741 napsal celkem 40 oper, syntéza dosavadního vývoje v Evropě, v italské opeře se inspiroval zpěvností, z francouzské opery převzal prohloubenost děje

Nejznámější:

- ***Agrippina***
- ***Xerxes aneb Zamilovaný král***
- ***Julius Caesar***
- ***Radomisto***
- ***Rodelinda***
- ***Tamerlano***
- ***Rinaldo***

Oratoria:

- typická monumentalita, velký provozovací aparát
 - G. F. Händel vytvořil v Anglii tradici oratoria, na kterou navázal př. J. Haydn, A. Dvořák
- 1) oratoria na biblické náměty (celkem 17) – *Saul, Samson, Izrael v Egyptě, Juda Makabejský, **Mesiáš – vrchol***
 - 2) oratoria na světské náměty – blíží se kantátě – *Acia a Galathea, Veselý, přemýšlivý a mírný* – podle Miltonových veršů o lidských povahách

Koncerty:

- mezi nejznámější patří varhanní koncerty (kolem 20)

Komorní hudba:

- rozsáhlá – suity pro cembalo, triové sonáty, sonáty pro flétnu a generálbas

Kantáty: *Velká cecilská óda, Slavnost Alexandrova*

Skladby pro anglikánskou církev:

12 chandosských anthemů, 4 korunovační anthemy

(anthem – hudební žánr typický zejména pro anglikánskou církev s výrazným uplatněním sólových hlasů)

Další církevní skladby:

př. 2x Te Deum

Orchestrální tvorba: velmi rozsáhlá

Concerto grosso

- *6 gross op. 3* z r. 1734 tzv. **hobojové koncerty** – výrazné 2 hoboje v concertinu
- *12 gross op. 6* z r. 1739

Suity – nejznámější *Vodní hudba* a *Ohňová hudba*

poslech:

Vodní hudba – suita

<http://www.youtube.com/watch?v=Kuw8YjSbKd4&feature=fvst>

Hudba k ohňostroji – suita, předehra

<http://www.youtube.com/watch?v=ZuG1t2smdCQ&feature=related>

Mesiáš – oratorium „Hallelujah“

<http://www.youtube.com/watch?v=Z5Xjz6ZuVk0&feature=related>

(japonský sbor <http://www.youtube.com/watch?v=79M0P74d6ZA&feature=related>)

(Silent monks <http://www.youtube.com/watch?v=ZCFCEJTEzNU>,

<http://www.youtube.com/watch?v=IfuO5gPA-YE>)

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ -

- DOPLŇUJ VĚTY

1. G.F.Händel pocházel z rodiny zámožného.....
2. Od 17 let působil jako v Halle
3. Za hudebním vzděláním odešel do.....
4. Byl oblíben ve společnosti – měl přezdívky nebo
.....
5. Po návratu z itálie do Německa byl ředitelem 3
.....
6. Kromě oper skládal také.....
7. Na konci života..... a prodělal mozkovou.....
8. Napsaloper, nejznámější oratoria
jsou..... Napsal mnoho skladeb pro
..... a z nich jsou nejznámější dvě suity
Vodní..... a Hudba k

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ - - KONTROLA

1. G.F.Händel pocházel z rodiny zámožného LÉKAŘE.
2. Od 17 let působil jako ...VARHANÍK.... v Halle
3. Za hudebním vzděláním odešel do...ITÁLIE.....
4. Byl oblíben ve společnosti – měl přezdívky ... PROSLULÝ SAS
nebo ... ORFEUS NAŠEHO VĚKU.
5. Po návratu z itálie do Německa byl ředitelem 3 ...DIVADELNÍCH
SPOLEČNOSTÍ...
6. Kromě oper skládal také...ORATORIA..
7. Na konci života...OSLEPL.... a prodělal mozkovou...MRTVICI....
8. Napsal ...40...oper, nejznámější oratorium je...MESIÁŠ.
9. Napsal mnoho skladeb pro ...ORCHESTR.. a z nich jsou nejznámější
dvě suity Vodní...HUDBA.... a Hudba kOHŇOSTROJI...